

Sygn. akt III U 990/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemysłu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2014 r. w Przemysłu

na rozprawie

sprawy K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania K. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 31 lipca 2014 r., **znak:** (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy K. K. prawo do emerytury, począwszy od 13 czerwca 2014 r.,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. na rzecz wnioskodawcy kwotę 60 zł (słownie złotych: sześćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt III U 990/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 20 października 2014 r.

Decyzją z dnia 31 lipca 2014 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy K. K. przyznania emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca nie udokumentował zatrudnienia w szczególnych warunkach przez co najmniej 15 lat, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Pozostałe warunki zostały spełnione. Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1

stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 5 miesięcy i 7 dni; składkowe – 19 lat, 1 miesiąc i 7 dni; uzupełniające - rola – 8 lat, 11 miesięcy i 26 dni; łącznie – 25 lat. Zakład nie zaliczył do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Gminnej Spółdzielni (...) w O.

w okresie od 2 maja 1981 r. do 12 grudnia 1996 r., tj. 15 lat, 4 miesiące i 7 dni, ponieważ przedłożone świadectwo pracy w szczególnych warunkach zostało wystawione przez nieuprawniony podmiot, a zgodnie z potwierdzeniem Wydziału Składek i (...) Inspektoratu ZUS w P., Gminna Spółdzielnia (...) została wyrejestrowana z dniem 22 grudnia 2010 r.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył w dniu 27 sierpnia 2014 r. wnioskodawca K. K., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji przez przyznanie prawa do emerytury, ewentualnie uchylenie tej decyzji i przekazanie sprawy do rozpatrzenia organowi rentowemu.

Na uzasadnienie swojego stanowiska wnioskodawca podał, że zgodnie z przepisami zarządzenia Ministra, zakład pracy stwierdza okresy pracy w szczególnych warunkach w zaświadczeniach. Fakt, że Gminna Spółdzielnia (...) w O. została wyrejestrowana z opłacania składek z dniem 22 grudnia 2010 r., a świadectwo pracy w szczególnych warunkach zostało wystawione przez likwidatora Spółdzielni, nie rodzi żadnej sprzeczności. Gminna Spółdzielnia (...) w O. funkcjonuje od wielu lat, obecnie jest w stanie likwidacji, ale nie doszło do przerwy w jej działalności. Wnioskodawca pracował w niej jako piekarz, a świadectwo wystawił za pracodawcę likwidator Gminnej Spółdzielni. Ponadto wnioskodawca podniósł, że świadectwo jest bez daty, toteż nie można stwierdzić, czy było wystawione przed datą 22 grudnia 2010 r., czy też po tej dacie. Gdyby nawet było wystawione po dacie 22 grudnia 2010 r., to okoliczność ta nic nie zmienia, albowiem Gminna Spółdzielnia ciągle jest zakładem pracy, w którym wnioskodawca kiedyś pozostawał w zatrudnieniu.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że wnioskodawca w dniu 13 czerwca 2014 r. ukończył 60 lat. Na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego, ale wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE na dochody budżetu państwa. Nie udowodnił natomiast na dzień 1 stycznia 1999 r. wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych. W ocenie organu rentowego podstawy do uwzględnienia okresu pracy od 2 maja 1981 r. do 12 grudnia 1996 r. w Gminnej Spółdzielni (...) w O., jako okresu wykonywania pracy

w warunkach szczególnych, nie stanowią przedłożone dokumenty. Wnioskodawca przedłożył do ZUS świadectwo pracy w warunkach szczególnych – bez daty, wydane przez Gminną Spółdzielnię (...) w likwidacji, z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy przy wypieku pieczywa. Świadectwo to nie może zostać uznane jako wystarczający środek dowodowy umożliwiający uwzględnienie spornego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych, ponieważ dokument ten wystawiony został przez nieuprawniony podmiot oraz nie spełnia wymogów formalnych. Nie zawiera ono informacji świadczących o zatrudnieniu w warunkach szczególnych, w ocenie ZUS przedłożone dokumenty nie mogą zostać uwzględnione jako dowód potwierdzający faktyczne wykonywanie takiej pracy. Zaświadczenie

nie spełnia wymogów formalnych oraz zostało wystawione przez GS (...) w likwidacji, która nie jest pracodawcą wnioskodawcy i jednocześnie nie jest organem założycielskim zlikwidowanego przedsiębiorstwa lub instytucją uprawnioną do wystawienia takiego dokumentu, organ rentowy zgodnie z obowiązującymi przepisami odmówił wnioskodawcy uwzględnienia ww. dokumentu za wiarygodny.

Sąd Okręgowy w Przemysłu ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca K. K., ur. (...), w dniu 20 maja 2014 r. złożył wniosek o emeryturę, zaznaczając w nim, iż jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ale wnosi o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wnioskodawca przedłożył dokumentację potwierdzającą przebieg zatrudnienia, w tym w szczególności: świadectwo pracy z dnia 12 grudnia 1996 r. wydane przez Gminną Spółdzielnię (...) w O., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tej Spółdzielni w okresie od 2 maja 1981 r. do 12 grudnia 1996 r., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku piekarza; świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 2 lutego 1998 r. wystawione przez Gminną Spółdzielnię (...) w O., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy od 2 maja 1981 r. do 12 grudnia 1996 r., w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy wypieku pieczywa na stanowisku piekarz – piecowy; świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawione przez likwidatora Gminnej Spółdzielni (...) w O. w likwidacji, z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy od 2 maja 1981 r. do 12 grudnia 1996 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, gdzie wykonywał prace przy wypieku pieczywa na stanowisku piekarza.

Wnioskodawca przedłożył do organu rentowego również skierowane do niego przez likwidatora Gminnej Spółdzielni (...) w O. w likwidacji pismo z dnia 21 lipca 2014 r., w którym likwidator Spółdzielni wskazał, że nie posiada akt osobowych, gdyż uległy one zniszczeniu. Jako likwidator wystawił korektę świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach na podstawie przedstawionego przez wnioskodawcę świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach wydanego przez Gminną Spółdzielnię (...) z dnia 2 grudnia 1998 r.

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach rentowych dokumentacji, decyzją z dnia 31 lipca 2014 r., ZUS odmówił wnioskodawcy K. K. przyznania emerytury, ponieważ na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 5 miesięcy i 7 dni; składkowe – 19 lat, 1 miesiąc i 7 dni; uzupełniające - rola – 8 lat, 11 miesięcy i 26 dni; łącznie – 25 lat.

Dowód – akta emerytalne wnioskodawcy:

- wniosek emerytalny z dnia 20.05.2014 r.,
- świadectwa pracy, świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach,
- pismo z dnia 21.07.2014 r.,
- decyzja ZUS z dnia 31.07.2014 r.

Sąd ustalił nadto, że wnioskodawca był zatrudniony w Gminnej Spółdzielni (...) w O. w okresie od 2 maja 1981 r. do 12 grudnia 1996 r. na stanowisku piekarza-piecowego. Wkładał on do pieca pieczywo i wyjmował z niego, świrował przy pomocy pary wodnej pod ciśnieniem.

Praca odbywała się na jednej hali, a na zmianie pracowało 3-4 pracowników w systemie 3-zmianowym. Na jednej zmianie pracował piecowy, stołowy i ciastowy, a wszyscy pracowali przy wypieku pieczywa. Na hali było duże zapylenie mączne, podwyższona temperatura, w szczególności zaś przy piecu.

Wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Dowód:

- świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych z dnia 17.10.2002 r.
za okres zatrudnienia od 2.05.1981 r. do 12.12.1996 r. w Gminnej Spółdzielni (...) w O.,

- listy płac nadesłane przez Gminną Spółdzielnię (...) w O.,

- zeznania świadka A. K. (1),

- zeznania świadka A. K. (2),

- przesłuchanie wnioskodawcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego oraz w ramach prowadzonego w sprawie sądowego postępowania dowodowego, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd dał również wiarę zeznaniom świadków A. K. (1)

i A. K. (2) oraz wnioskodawcy K. K.,

jako spójnym, logicznym, wzajemnie się uzupełniającym, a ponadto znajdującym potwierdzenie w dowodach z dokumentów. Wynika z nich jednoznacznie, w jakim charakterze, przy jakich pracach i w jakich warunkach był zatrudniony wnioskodawca w Gminnej Spółdzielni (...) w O..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy K. K. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U.

z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego

w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa

w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach

lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była kwestia ustalenia, czy wnioskodawca był zatrudniony, co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Z akt sprawy wynika, że ZUS nie kwestionował spełnienia przez wnioskodawcę pozostałych warunków niezbędnych do nabycia prawa do emerytury, na podstawie wyżej powołanych przepisów. Wnioskodawca w dniu (...) r. ukończył 60 rok życia, przystąpił do OFE, ale złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, wykazał na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn.

Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 5 miesięcy i 7 dni; składkowe – 19 lat, 1 miesiąc i 7 dni; uzupełniające - rola – 8 lat, 11 miesięcy i 26 dni; łącznie – 25 lat.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało ponadto, że wnioskodawca był zatrudniony w szczególnych warunkach w Gminnej Spółdzielni (...) w O. w okresie 2 maja 1981 r. do 12 grudnia 1996 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonując pracę przy wypieku pieczywa na stanowisku piekarza-pieczowego.

Wskazane wyżej stanowisko wymienione zostało w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, Dziale X –

„W rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym”, poz. 11 – „Prace przy wypieku pieczywa” oraz w załączniku nr 1 do uchwały nr 64/83 Zarządu Głównego (...) Związku Spółdzielni Rolniczych (...) z dnia 25 lipca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy spółdzielczości rolniczej w wykazie A, Dziale X, poz. 11, pkt 1 – „ręczny odbiór pieczywa na blachach z pieca”, pkt 3 – „piekarz”,

ale także w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A, Dziale X, poz. 11, pkt 1 – „podawacz i odbieracz pieczywa na blachach z pieca”.

W ocenie Sądu już świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 2 lutego 1998 r. wystawione przez Prezesa Zarządu Gminnej Spółdzielni (...) w O. uprawniało organ rentowy do uznania pracy wnioskodawcy w spornym okresie jako pracy

w szczególnych warunkach. W świadectwie tym powołano przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., a ponadto powołano się na zarządzenie resortowe Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 14 lipca 1983 r. Natomiast w postępowaniu sądowym charakter pracy wnioskodawcy potwierdzili dodatkowo przesłuchani w sprawie świadkowie, jak i sam wnioskodawca.

Podkreślić należy, iż w postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi

w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.)

nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi, że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury

i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych,

a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca,

w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia 13 czerwca 2014 r., a więc od dnia ukończenia 60 roku życia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w punkcie I sentencji wyroku.

Kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, na podstawie art. 98, art. 99 i art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 11 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 490), orzeczono o kosztach postępowania.